THE
DICKRIS PUBLISHING CO.
NEW YORK CITY.

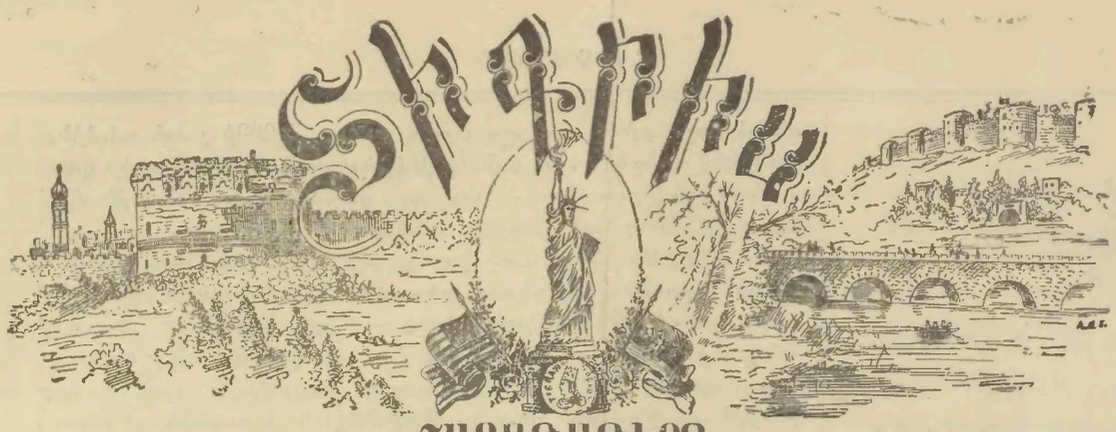

ՏԻԳՐԻՍԻ ՍԻՆԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵՒ։

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 61 — ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ՇԱԲԱԹ, ՅՈՒՆՎԱՐ 7 1899 — ԳԻՆ 3 ՍԷՆԹ

Կ'ՈՒԶԷՔ

Հայ ազգին ընդհանրապէս, իսկ Ամերիկայի Հայ գաղթականութեան համար մասնաւորապէս կենսական կարեւորութիւն ունեցող կնճռոտ հարց մը կրնալ լուծելու համար՝ Խմբագրութիւնս որոշած է ժողովրդական քուէարկութիւն մ'ընել՝ ստուգելու թէ Ամերիկայի Հայ գաղթականութիւնն կուզէ՞ զՍարաճեան Սրբազան իբր ընդհանուր առաջնորդ կամ ոչ։

Այս քուէարկութիւնն յաջողցնելու համար հինգ անձերէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը ընտրած ենք, որոյ անդամներն են՝ Տիարք Գրիգոր Յրեան (անդամ Հոգաբարձութեան), Գ. Զիթճեան (անդամ Հաշուեքննիչ Յանձնախմբին), Ա. Թագաւորեան (նախկին Հոգաբարձու), Յ. Էրկանեան (Հոգաբարձու) և Ա. Պարսիզպանեան (Հոգաբարձութեան ընտրելի)։ Այս յանձնախումբն՝ ո՛և է կասկած չի պատճառելու համար՝ մի մեծ քուէատուփ պատրաստած ու զայն կնքելով դրած է Վարժապետեան և Սարրաֆեան դերձակի ընկերութեան վաճառատան մէջ, թիւ 159 Իսթ 27րդ փողոց՝ քուէներն ընդունելու համար։ Երբ քուէարկութիւնն փակուի, յանձնախումբը ազգային ընդհանուր ժողով մը պիտի հրաւիրէ, ուր սընտուկին կնիքները քննելէ վերջ, ժողովրդի կողմէ կարգուած Յանձնախումբ մը (թերևս այժմեան Հոգաբարձութիւնն) պիտի բանայ զայն՝ քուէներն համրելու և արդիւնքը ծանուցանելու համար։ Եթէ մեծամասնութեան ձայնը անպատասխանելի մեր այժմեան առաջնորդին, բոլոր քուէներն Վեհափառ Կաթողիկոսին պիտի ղրկենք ի պարտ ու պատշաճ ընօրինութիւն։

Ամէն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զաւակ ու գաղթականութեան օգտին փափաքող անհատ կը հրաւիրուի իր ձայնն բարձրացնել՝ այս խընդիր մի անգամ ընդ միշտ լուծելու համար։ Կոչում կ'ընենք անոնց ազգասիրութեան և կը խնդրենք որ չի թուլանան այսպիսի կարևոր պարտականութիւն մը կատարելու գործին մէջ։

——)(·)(——

Ծան.—Մէկ մարդ երկու անգամ քուէ չի կրնար տալ։ Քուէաթուղթը, որ տպագրուած պիտի գտնուի քանիցս լրագրիս 3րդ երեսին վերայ, լեցնելու է ամենայն զգուշութեամբ։ Անոնք որք համակիր են Սրբազանին՝ «չեմ ուզեր»ին վրայ մելանով գիծ մը քաշելու են, իսկ անոնք որք անհամակիր են՝ «կուզեմ»ը ջնջելու են նոյն կերպով։

Քուէատուք իրենց ամբողջ անունը, մականունը, տարիքը, ծննդավայրը և ամբողջ հասցէն գրելու են յստակ կերպիւ։ Աւելորդ ծախք չընելու համար՝ քանի մը մարդիկ կրնան իրենց քուէները մէկ պահարանով ղրկել։ Իսկ քաղաքս ու անոր մօտերը բնակողք կրնան անձամբ իրենց քուէն տուփը նետել։ Քուէաթուղթերնէ վերջ քուէաթուղթերը պիտի քննուին։ կասկածելի երևցող քուէաթուղթերու մասին քննութիւն պիտի բացուի, և եթէ գտնուի մէկը որ խարդախութիւն ըրած է, պիտի խայտառակուի հրապարակաւ։ Մեր գործակալներն աչալուրջ պիտի հսկեն և պիտի օգնեն մեզ այս կարեւոր խնդրի մէջ։

Մասնաւոր կարգադրութեամբ փօսթի ցրուիչը նամակները իր ձեռքով պիտի նետէ տուփին մէջ, անանկ որ կարելի չի պիտի ըլլայ կասկածելու տեղի գտնել ո՛և է պարագայի տակ։

Ամեն քուէատու՝ մոռնալով անձնաւորութիւնն ու անհատը՝ իր խըղճի ձայնին միայն ականջ դնելով՝ քուէ տալու է այս մասին։ Հայութեան ու ընդհանուր գաղթականութեան շահն է որ պիտի խօսի քուէարկութեան մէջ։ Անհատի և անձի խնդիր չի կայ հոս բնաւ։

Քուէներն պէտք է ղրկել հետևեալ հասցէով։

To the Dickris Committee,
159 E. 27th Street, New York City.

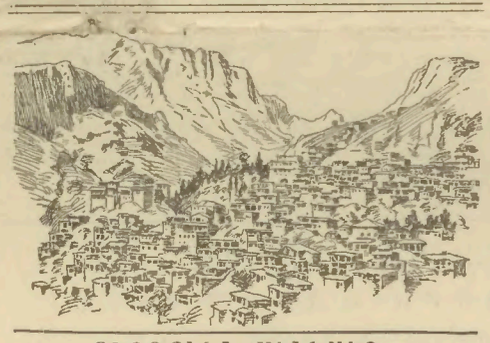

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՍԻՆԱԿԸ

Քաղաքիս Նպաստամատոյց Յանձնախումբը իր վերջի նիստին մէջ որոշեց հարիւր լիրայ ղրկել՝ Զէյթունցի կարօտելոց բաժնուելու համար։ Այս մասին պէտք եղած վերջնական կարգադրութիւն պիտի ըլլայ յաջորդ նիստին մէջ, որ այս տողեր մամուլ ղրկուած ատեն, տեղի կունենայ ընդհանուր Գանձապետին ներկայութեամբ։

— Վերջի հանդէսէն գոյացած արդիւնքը 350 տոլար եղած է ցարդ։ Յանձնախումբն իւր վերջի նիստին մէջ տակաւին ստացած չէր սակայն հաշիւներն քանի մը Օժանդակներու, որոց քով 50 տոլարէ աւելի լինիլ կը կարծուի։

ՄԵՐ ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր կազմելիք հրատարակչական նոր ընկերութիւնը իր վերջի ժողովը ունեցաւ անցեալ երեկոյ գոհացուցիչ վերջաւորութեամբ։ Մօտ օրերս ընկերութիւնը նորէն ժողով մը պիտի ունենայ՝ հարկաւոր կարգադրութիւններ ընելու համար։ Կուզենք կրկնել թէ այս ընկերութեան բաժնետոմսերու հատը պիտի արժէ տասը տոլար, և կը փափաքինք գիտնալ թէ արդեօք ուրիշ բաժնետոմս գնել փափաքողներ կա՛ն տակաւին։ Ընկերութիւնն վաւերացուած պիտի ըլլայ կառավարութենէն։

ՆՈՐ ԿՈՏՈՐԱԾԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

Անգլիական հիւպատոսին պահանջման վրայ՝ Մահլամ գիւղին մէջ պարսիկներու և քրտերու ձեռքով գլխատուած 9 հայ գաղթականներու գլուխները հայերուն յանձնուէր՝ և Սավրաի հայ կաթոլիկ վարդապետին միջոցաւ թաղուեր են տխուր և սրտաճմլիկ արարողութիւնով։ Ատըրպատականի Ամիր-Նիզամը, որուն համար կ'ըսուի թէ բոլոր խժդժութեանց իրական պատճառն է, ձեւակերպութեան համար Սալմասստի Նախի-Իլ-Հէքիմէն պաշտօնական ըրեր է, նոր և աւելի կատիպի ազրուկ մը ղրկելով անոր տեղ։

Սալմաստ ապրող հայ գաղթականներուն թշուառ վիճակը աննկարագրելի է։ Յատուկ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ անոնց օգնելու նպատակով։

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

Յունվար մէկին, կէսօրի ժամանակ, Բիւզա կղզին պաշտօնապէս Միացեալ Նահանգաց անցաւ։ Սպանիական ընդհանուր կառավարիչը՝ Ժէմինէզ Բասթէլլանօս Հավանա քաղաքը Զօրավար Պրուքի յանձնեց այդ օր։ Սանթա Բիսոր այս գեղեցիկ կղզիէն աւելի արժէքաւոր Նոր Տարիի նուէր մը կրնա՞ր բերել անվեհեր Ընքըլ Սամին։ Յուսանք սակայն որ ուրիշ Նոր Տարիի մը Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնն՝ իր հանդիսաւոր խոստման համաձայն՝ Բիւզան ազատ կ'արձակէ ու իր բնիկներուն կուտայ։

Տարոսը մեզի։

—Ֆիլիբեան կղզիներու յեղափոխականները կ'երևի թէ Ամերիկայի դէմ ալ պիտի ապստամբին՝ անկախութիւն ձեռք բերելու համար։ և Ընքըլ Սամ կըսուի թէ յանձն պիտի առնէ տեղւոյն այդ բնիկ ժողովուրդը ջախջախել զինու զօրութեամբ։ սակայն Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնն, որ յանուն ազատութեան ու մարդասիրութեան մղեց վերջի կռիւը պպտիկ Սպանիոյ դէմ, ինչպէ՞ս խիղճ պիտի ընէ կոտորել ժողովուրդ մը՝ որ ազատութիւն կը պահանջէ իր հայրենի հողին վրայ։

—Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբօր որդին Կրան Տիւք Սիրիլ քաղաքս կը գտնուէր մինչև անցեալ Զորեքշաբթի օր։ Ռուսիոյ գահին այս հաւանական թիկնածուն, որ կ'ըսուի թէ չէ սիրած այս երկիրը, Զինաստանէ կուգար Ռուսիայ երթալու, ուր ներկայ պիտի գտնուի իր քրոջ հարսանիքին։

—Յունաստանի թագաւորն զարնել փորձող չարագործներէն մին Նիւ Եորքի մէջ ձերբակալուեցաւ անցեալ օր։

—Գերմանիոյ կայսրը ինֆլուէնձա եղած է։ Տաճիկները երբ հիւանդանան, շապիկնին նշանաւոր սուրբի մը գերեզմանին վրայ դնել կուտան՝ որ անոր բարեխօսութեամբ շուտ առողջութիւն գտնեն։ Արդեօք չիտակ չէ՞ որ Գերմանիոյ Տաճիկ կայսրն ալ՝ այս սովորութեան հետևելով՝ իր շապիկը Սուլթան Սալլատինի գերեզմանին ուխտի ղրկէ ի Դամասկոս։ Ուր այնչափ սքանչացաւ այդ նշանաւոր սուրբի (?) կարողութեան ու զօրութեան վրայ, երբ կ'այցելէր այդ քաղաք։

—Գերմանական կառավարութիւնը Աւստրիայէն ու Տանիմարքայէն եկող գաղթականներն արտաքսել սկսած է։ Յիշեալ երկու Տէրութիւնք բողոքած են Գերմանիոյ այս ընթացքին դէմ։ Աւստրիոյ նախարարապետը՝ Թուն կոմսը ճառի մը մէջ ըսած է թէ Գերմանիա եթէ շարունակէ իր այս ընթացքը, Աւստրիա պիտի ստիպուի հրաժարիլ երրեակ դաշնակցութենէ։ Յաջողութիւն երկինքէն։

—Ֆրանսայի մէջ ամեն վայրկեան յեղափոխութիւն մը կ'սպասուի։ Նշանաւոր Պոնապարթեաններն անցեալ օր Պրուքսէլ գնացած ու իշխան Վիքթօր Նափոլէոնի հետ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցած են։ Հոն Պառոն Լըկու թելադրած է գործի սկսիլ՝ խօսքի ժամանակը արդէն անցած կարծելով։ Միւս կողմէ Օրլեաններն ալ կը խլրտին։ Հարուստ վաճառական մը մէկ միլիոն ֆրանք նուիրած է Օրլեանի դուքսին, որ ծախսէ իր յաջողութեան համար։ Եւ կըսուի թէ Ռուսաց Զարն ալ կը փափաքի որ Գաղղիոյ ապագայ գահը Օրլեաններէ գրաւուի։ Հարուստ դըրամատուններն, որք հասարակապետութեան տակ վախի մէջ են միշտ, Օրլեաններուն յաջողութեան կը համակրին, որովհետև կը կարծեն թէ ասոնց դուքսը, իրեն պապին՝ Լուի Ֆիլիբի նման պուռժուա թագաւոր մը լինելու ամեն յատկութիւններն ունի։

—Աւստրիա իր Ուաշինկթընի Բ. կարգի դեսպանութիւնն առաջին կարգի դեսպանութեան բարձրացնել ուզած է։ այս նպատակաւ Աւստրիական այժմեան նուիրակ Պառոն Էնկըզմուլլէր պիտի բանակցի Ուաշինկթընի կառավարութեան հետ։

—Նիւ Եորքի նորընտիր նահանգապետը իւր պաշտօնին անցաւ Յունուար մէկին։ իւր առջի տեղեկագրին մէջ Նահանգապետ Ռուզուէլթ կը յանձնարարէ ծերակուտին, ի մէջ այլոց, գործաւորութեան ի նպաստ գտնուած բոլոր օրէնքներն գործադրել տալ խստիւ։

ԱԶԱՏ ԼՍՄԲԱՆ

Զիմբնի Քօրնըր Հօլ,
Թիւ 57 Ուէսթ 25րդ փողոց։
Այս Կիրակի երեկոյ, ժամը ճիշդ 8ին

Պիտի խօսին՝ Տքթ. Յ Արշակունի և Տիար Պ. Գասպարեան։ Առաջնոյն նիւթն է «Գաղտնի հիւանդութիւնք արանց», երկրորդին՝ «Սօսիալիզմը»։ Ըստ սովորականին պիտի երգուին ազգային երգեր։

Ամեն չափահաս այր-մարդ հրաւիրեալ է ներկայ գտնուիլ։

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն Շաբաթ օրեր,

ՏԻԳՐԻՍ Հրատարակչական Ընկերութեան կողմանէ։

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ - - - - Խմբագիր

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՈՒ ՔԱՆԱՏԱՑԻ ՀԱՄԱՐ	Տլ.	Սթ.	ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ	
			Տարեկան	10 ֆրանք.
Տարեկան	1	50		
Վեցամսեայ		75	Բաժանորդագրին ԿԱՆԽԻԿ	
Եռամսեայ		40	վճարելի է միշտ։	

Ծրար կամ նամակ ուղղել հետեւեալ հասցէին՝

To the DICKRIS PUBLISHING CO., 145 East 23d St., New York City

Entered at the Post Office at New York as Second-Class Mail Matter.

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ՇԱԲԱԹ, ՅՈՒՆՎԱՐ 7 1899.

ՎԱՂԸ

Բ

Ուրախառիթ երեւոյթ մ'է Հայ մամլոյն ու գրականութեան զարգացումը այս ծայրագոյն աննպաստ պարագաներուն տակ անգամ։ Թուրքը մոխիր թափեց ազգին վրայ. մարել փորձեց ամէն կայծ ու կրակ, բայց մոխիրներուն տակ վառ մնաց բոցը, ու կրակը բռնկեցաւ նորէն։ Հայ լրագրութիւնը կը զարգանայ այսօր ո՛չ միայն գաղթականութեանց, այլ և Թուրքիոյ մէջ անգամ։ Հայ մամուլներու անիւները այս տարուայ մէջ՝ բաղդատաբար՝ աւելի դառնալ սկսեցին ընդհանրապէս, և արագ դառնալ։ «Արեւելք»ը երեւան ելաւ նորէն, Սուրհանդակին տեղ Բանբեր լոյս սկսաւ տեսնել, Մշակ՝ օրաթերթ եղաւ (թէև առնոր դէմ՝ Սրձագանք խաբանուեցաւ բոլորովին)։ «Անահիտ» Փարիզէն նոր պսակ մը բերաւ նոր տարիին համար. «Վաղուան Զայնը» Մանչէսթրէն այսօր լսել սկսեցինք, և Ամերիկա կը պատրաստուի մի նոր թերթ ևս հրապարակ հանել՝ Ամերիկայի Հայոց համար իբր նոր տարիի նուէր։

Աղքատ չենք նոր հրատարակուած գրքերու մէջ. Մը-խիթարեանք այս մասին առաջին տեղը կը բռնեն՝ սովորականին համաձայն։ Պոլսոյ ու Թիֆլիսը իրենց մասը կատարեցին դարձեալ, և յոյս մեծ ունինք որ Նոր Տարիի մէջ ասոնք նոր ոյժ պիտի ստանան՝ նոր լոյս սփռելու Հայոց մտաւորական մութ աշխարհին վրայ։ Ազգ մը իր ազատութեան փշոտ ու խաւար ճամբան տեսնելու համար լոյս ունենալու է իր մէջ. առանց ճրագի խաւարին մէջ խարխափող մարդը վտանգի ենթակայ է միշտ, ու իր քայլերն՝ դողդոջ են ու անվստահ։

* * *

Ամերիկայի Հայ գաղթականութիւնն —մերինը— իրաւունք ունի լաւագոյն հաշիւ մը ներկայացնել այս տարի։ Վերջի տասն և երկու ամիսներուն մէջ Նոր Աշխարհէն առնուազն 5,000 տոլար ղրկուեցաւ օրբերուն համար։ Որբախնամ ընկերութիւններ ու եօթնեակներ կազմուեցան քառասունի չափ, որք կը շարունակուին տակաւին։ Նիւ-Եորքի և Ուսթըրի Հայ Տիկնանց Որբախնամ Ընկերութիւնները մասնաւոր յիշատակութեան ու գովեստից արժանի են այս առթիւ, վասն զի՝ առաջին անգամն ըլլալով՝ սոքա մեր գեղեցիկ սեռը ազգային գործերու շրջանակին մէջ դրին. և արդէն անոնց ցոյց տուած եռանդը, վարչական կարողութիւնը ու գործի մը կամաց ու վստահ յառաջ մղելու վստահութիւնը մեզ յոյս կը ներշնչէ թէ ուրիշ տարիի մը մէջ թերեւս ասոնք յաջողին մեր ձեռքէն խլել ուրիշ կարեւոր պաշտօններ ու գործեր ազգային կեանքի մէջ։

Զէյթունի կարօտելոց օգնելու հարցը դեռ շատ թարմ է. և այդ մասին միայն սա կարելի է ըսել այժմ թէ Ամերիկայի Հայք՝ թերեւս երկրի օդին ու ջրի բերմամբ՝ առաջինն եղան այսպիսի կարեւոր քայլ մը առնելու, և ուրախ ենք յաւելուլ թէ քայլը յաջողութիւն կը խոստանայ և պատիւ մը պիտի ըլլայ մեր գաղթականութեան անուան։

* * *

Նոր Աշխարհի Հայը 98 թուականին ազգային կեանքի մէջ գոհացուցիչ երեւոյթ մը ցոյց տուաւ ընդհանրապէս։ ՏԻԳՐԻՍի ընթերցողները կրնան անշուշտ վկայել այն ընդհանուր շարժման մասին որ կը տիրէ ամէն կողմ։ Հասարակ ժողովուրդը գրեթէ ամէն տեղ հետաքրքրուած է ազգային խնդիրներով։ Ընթերցանութիւնն տարածուած է բաւական յաջողութեամբ. որչափ գաղութներ ունինք, գրեթէ այնչափ մատենադարաններ կան՝ հայերէն շատ մը օգտակար գրքերով բեռնաւորեալ։ «Կայծեր»ը կայծ ձգած է գաղթականի սրտին մէջ. «Խենթ»ը ազգայնութեան զգացումով վառած ու խենթացուցած է շատեր։ Հայ մամուլն ալ քիչ շատ զօրացաւ հոս. 1,000ի չափ անձինք ՏԻԳՐԻՍ կը գնեն, և 4,000է թերեւս աւելի անձինք կը կարդան զայն շարունակ. այս ալ գոհացուցիչ երեւոյթ մ'է՝ իր մէկ աննպաստ կողմը ունենալով հանդերձ։

ՏԻԳՐԻՍ, հակառակ կարգ մը բթամիտ անձերու և տեսնել չուզող աչքերու տեսածին, համեստութեան դէմ գործած չի պիտի ըլլանք եթէ ըսենք կրցած է կարեւոր տեղ մը գրաւել Ամերիկայի Հայ գաղթականութեան ու անոր սրտին մէջ։ Այս տարագիր ժողովրդի համար երբ թերթ մը կ'ապրի՝ առանց ՄՈՒՐԱՎՈՒ և առանց քծնելու, ցոյց կուտայ ինքնին թէ գաղթականութիւնն առողջ է և կուզէ ապրիլ։

Եթէ օրին մէկը Հայ որբերն Ամերիկայի Հայոց համար երախտագիտութեան պսակներ ղրկեն, կրնանք ըսել թէ անոնց մէջ թերեւս փոքրիկ տեղ մը գտնուի ՏԻԳՐԻՍԻՆ ձօնուած. Զէյթունցին ալ երբ իրեն հայ ղրկող այս գաղթականութեան համար ծունգի գայ Կիլիկիոյ անմատչելի լերանց վրայ՝ Աստուծոյ առջև՝ աղօթելու և բարեմաղթութիւններ ընելու, նախապաշարեալ համեստութեան դէմ գործած չենք ըլլար երբէք եթէ կարծենք թէ այս համեստ Լրագիրն ալ հոն պիտի յիշուի թերեւս։ Սակայն այս երկու ազգօգուտ ձեռնարկութեանց յաջողութեան մէջ, ամեն փառք ու պատիւ կը վերաբերի Հայ ժողովրդին, որ աշխատեցաւ, հանգանակեց ու տուաւ։ Իսկ ՏԻԳՐԻՍ միջոց մ'եղաւ կայծը արծարծելու ու մաքերը աւելի պատրաստելու համար։

Հոս յարմար առիթն է թերեւս մի քանի խօսք ևս ըսել ՏԻԳՐԻՍի մասին, որ թերեւս կրնայ ընթերցողին հետաքրքրութիւն պատճառել։ Ո՛չ գաղտնի պահել կուզենք և ո՛չ ալ կ'ամչնանք խոստովանիլ հրապարակաւ թէ ՏԻԳՐԻՍ սկսեց խիստ աղքատ պարագաներու տակ, բայց ուրախ ենք որ ժողովրդի նիւթական ու բարոյական աջակցութիւնն՝ Հրատարակիչ մարմնոյ զոհողութեանց միանալով՝ հետզհետէ այդ նախնական վիճակը բարեփոխեց բոլորովին։ Այս փոքր յաջողութեան գաղտնիքը մենք սա ճշմարտութեան մէջ միայն կրնանք գտնել թէ այս թերթի լոկ ու անկեղծ նպատակն էր հասարակութեան օգտակար ըլլալ՝ իր համեստ չափով ու կարողութեամբ. և ուստի ժողովուրդն ալ օգնեց ու գնահատեց անոր ծառայութիւններն փոխադարձաբար։ Սակայն ասով մէկկողմ կարծելու չէ, զի չենք ուզեր բնաւ կարծել տալ թէ մեր լրագիրը նիւթական ամենահաստատ հիման մը —ժայռի մը— վրայ կառուցուած է. մեր ազգին մէջ, կրնանք ըսել թէ այդօրինակ բան չի կայ տակաւին. մեր թերթերն ընդհանրապէս զոհողութեամբ կը հրատարակուին, և հրատարակուած են ցարդ։ Սակայն յոյս ունինք որ օր մը ճենք ալ Հայ լրագրութիւնը պիտի դնենք այն վիճակին մէջ, որոյ հասած են ուրիշ ազգաց պարբերական հրատարակութիւնք։ Ժամանակը հրաշքներ կը գործէ. եւ մեր ազգին այժմեան ապրիլն ու գոյութիւնը զուտ Հայկական տոկունութեան անուանն հրաշք մ'է ինքնին։

ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻ ԿԻԼԼԻԶԱՐԸ ԵՒ ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՄՈՒՍԱ ՊԷԿԸ ԹԱՊԼՈՑ ԵՒ ՆՈՒԱԳ

1899 Յունվար 7, Շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին, Նիւ-Եորքի Հայ—Աւետարանական Եկեղեցին Նոր Տարիի հանդէսը պիտի տայ, Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերութեան մեծ սրահին մէջ, 23րդ փողոց և չորրորդ Ավենիւ։

Բեմը պիտի լեցուն են հետեւեալները.

Տօք. Ա. Ֆ. Շաֆլը պիտի բանախօսէ, նիւթ ունենալով «Միացեալ Նահանգաց Հայ գաղթականութեան պարտքը»։

Պիտի երգեն և նուագեն Մատամ Պլանչ Պարա, Պր. Հինրիխ Քլինկենֆիլտ, Օրիորդ Շօր դաշնակի վրայ պիտի սուլէ, Տիկին Փարքինսըն զուարճախօսութիւն մը պիտի արտասանէ, Պր. Արսէն Շմաւոնեան՝ Հարթֆըրտէն՝ պիտի կատակաբանէ։

Հայ դիւցազնուհի Կիւլլիզարի կեանքը և Մուսա Պէկի հռչակաւոր դասը, որ Կլատըսթոն իրաւացի կերպով «Արդարութեան Պոռնկացումը» անուանեց, պիտի ներկայացուին շորս տեսարանով։ Տօք. Մ. Աթթարեան, որ այս դէպքերուն հմուտ և անոնց ներկայացումներուն փորձառու միակ անձն է, հանդիսին մէջ անոնց մանրամասնութիւնները պիտի բացատրէ։

Օրիորդ Իսկուհի Մելգօն և Տիկին Տօնճեան Արեւելեան եղանակներ պիտի ածեն դաշնակի վրայ։

Հանդէսը արուեստական նորութիւն մը պիտի ըլլայ իր շատ մը երեւոյթներովը. զայն չի տեսնելը ամեն հայու համար կորուստ մը կրնայ համարուիլ. և անոնք որ պիտի փափաքէին պատեհութեամբ մը իրենց ամերիկացի բարեկամները մեծարել, յարմար առիթը գտած պիտի ըլլան եթէ զանոնք հանդիսին հրաւիրեն։

Տոմսակները կը ծախուին Պրն. Տ. Տօնճեանի հսկողութեան տակ, անոնք որ կը փափաքին աղէկ նստարաններ գրաւել, կանուխ պէտք է դիմեն անոր հասցէին. 28 Իսթ 23րդ փողոց։

Գործադիր Ժողով
ՀԱՑ ԱԻԵՏ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ։

ԲԱՐՈՉ ԵՒ ԴԱՍ— Ամեն կիրակի առաւօտ ժամը 10.30ին Տ. Գ. Զիթճեան կը քարոզէ Էլբս Հօլի մէջ, Պրօտուէյի և 27րդ Փողոցի անկիւնը։ Վաղուան քարոզի նիւթն է «Ճըշմարտութեան Յաղթանակը»։ Հրաւիրեալ է ամեն հայ։

ՆԱ. ԳԻՏԷ

Եթէ Գարնան փափկատերև
Վարդը գիտնար իմ ցաւեր,
Պիտ' գար բուսնիլ գլխիս վերև,
Վրաս լեցնել տերևներ։

Մխիթարել զիս իր գեղով,
Ամոքել և այս աւուր
Իմ վիճակը դառն ու խռով,
Իմ օրերը սև տխուր։

Հայ սոխակը եթէ գիտնար
Թէ այս սիրտս ինչ խորին
Վէրքեր ունի՝ անմխիթար,
Վէրքեր անթիւ դժուարին։

Պիտ' թռչէր գար իր երկնային
Քաղցր երգով սփոփել,
Կոտրած սիրտս այս մարդկային
Ձայնովն անոյշ ամոքել։

Պլպլացող թէ այս սիրուն
Աստեղք գիտնան ես ինչպէս
Կ'այրիմ ցորեկ՝ գիշերն ի բուն,
Անթիւ ցաւոց մէջ պէս պէս։

Պիտ'վար գային այդ բարձունքէն,
Մխիթարել պահ մը զիս.
Ազատել և զիս արցունքէն
Տխրութենէ՝ իմ հոգիս։

Բայց ասոնցմէ ո՛չ մին կրնայ
Գիտնալ սրտիս իմ ցաւեր.
Մէկը միայն կ'ապրի կ'ենայ,
Որ պատճառեց այս աւեր։

Նա այն անգութ վատասիրտն է,
Որ յուսախաբ թողուց զիս.
Այն անխիղճը՝ սիրտս աւեր
Փշրեց յոյսս՝ մոռցաւ զիս։

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՐ

Դատարկապորտը —Տիկին, ողորմութիւն խնդրելու չեմ եկած. միայն կուզեմ ձեր տեղի յաջողութեան տպաւորիլ. իմ հաճիրք, տիկին, ինձ օգտակար ըլլալ։

Տիկինը —Անշուշտ. բայց իմ ասելովս ինչ կրնամ ընել քեզ, խեղճ մարդ։

Դատարկապորտը — Կոճակ մը ունիմ, Տիկին, և կը խնդրեմ որ շապիկ մը կարէք անոր վրայ։

Մայրը— Յովհաննէս, չե՞ս ցաւիր հիմայ որ պզտիկ եղբայրդ գանակոծեցիր քիչ մ'առաջ։

Տղան— Այո՛, շատ կը ցաւիմ, մայրիկ. որովհետև հայրս տեսաւ զայն գանակոծելս։

—Զէ՛, ես այդ հնդկահաւին երեւոյթը բնաւ չեմ սիրեր.

—Ինչո՞ւ, կը կարծե՞ս թէ երկայն ատեն մեռած է.

—Զէ՛, բայց կը վախնամ որ շատ երկայն ատեն ապրած է։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

TURKISH GEMS,

Նասրէտտին հօճայի մէսէլներուն
Անգլ. թարգմանութիւնը
Ի Պատուելի Ս. Վ. Պէտիկեանէ
Գին 25 սենթ

Կը պարունակէ այս գրկոյքն 100 մէսէլներ 93 միջակ երեսներու վրայ՝ հօճայի ագեղ պատկերովն, որ մեզ իրաւամբ նախապատմական գծագրութեան վրայ գաղափար մը կրնայ տալ։ Գրգուկին անունը շատ ճոխ է —Թրքական գոհարներ— իսկ բովանդակութիւնն հեռի է ադամանդ ըլլալէ. Թարգմանիչը շատ արդար անուն մը տուած կըլլար երեւակայական հօճայի մէսէլներուն, եթէ գրքուկն անուանէր «Թրքական զէվզէկութիւններ»։ Հասցէն է.

Rev- S- V, BEDICKIAN.
275 Ridge Ave, ALLEGHENY, PA.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ԲԱՂՈՒԱԾ ԵՒ ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

—o—

Պրայթընի Դատէմցւոց Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն անցեալներն արևելեան ձևով, փող ածելով, հանդէս մը տուած է, ուր անդամներէ ոմանք պտուղ ևն. վաճառելով $ 8.60 գոյացուցած են որբերու, և $ 13.60 նոյն ընկերութեան համար։

Առանց փող(զուռնա) ածելու հանդէս չըլլա՞ր։

—Ֆիլադըլֆէն Ատոմ կը գրէ մեզ թէ Դեկ. 26ի երկուշաբթի օրը, Թաղեցւոց բողոքին վրայ, ոստիկանութիւնն Յ. Ռուբինեան անուն անձի մը սենեակը կը կոխէ, ուր այս անձ ուրիշ երկու հայերու՝ Յովհ. Տիրապեանի և Ս. Պիչաքճեանի ու ամերիկացի աղջկան մը հետ կը խմեն... եղեր։ Ռուբինեանի հիւրերը կը յաջողին փախչիլ, իսկ ինք՝ շատ խմած ըլլալով՝ չի կրնար անոնց հետևիլ ու կը ձերբակալուի, և հետևեալ օրը 7 տոլար տուգանք կը վճարէ։ Տեղացիք՝ մանաւանդ այս օրեր՝ սկսած են ծուռ աչօք նայիլ տեղւոյն Հայոց։

Այսպիսիք ոչ թէ 7 տոլար տուգանք վճարելու են, այլ 7 տարի բանտարկութեան դատապարտուելու են՝ Հայ անուան արատ բերելնուն համար։

—Պ. Բուզոյեան Ըսթամֆըրտէն կը գրէ Դեկտ. 15 թուով։ «Ձեր թերթի 44րդ թւոյն մէջ Համբնտէն ըբատու մը կ'աւետէր թէ հոն գըտնուող Բերրիցի այն երիտասարդները, որք տարիներէ իվեր զինուած էին մէկզմէկու դէմ՝ հաշտուած են, եւ այս հաշտութենէ մեծ օգուտ պիտի քաղէ իրենց Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը։ Նոյնպէս աչքի լոյս կը մաղթէր այս ընկերութեան քոյր մասնաճիւղներուն, ըսելով թէ՝ մեռեալ քոյրերնին յարութիւն առաւ։ բայց ցաւ է ըսել որ մինչ ցարդ ո՛չ հաշտութեան արդիւնքը տեսանք, ո՛չ յարութիւնը և ոչ ալ մեր մասնաճիւղէն զրկուած նամակներուն պատասխան։ Զգաստոսի համար կը խոսուի թէ յարութիւն առնելէն վերջ 30 տարի ապրեցաւ, բայց երբէք չի խնդաց։ կ'երևի թէ մեր քոյր մասնաճիւղն ալ անոր օրինակին հետևեցաւ։»

—Մեր Պրիճփորթի թղթակիցը հետևեալը կը հաղորդէ։ «Անցեալ օր տեղւոյս ոստիկանապետը Պրիճփորթի հայ միակ վաճառականն՝ Կիլիկիացի Տ. Մ. Թիւթիւնճեանն իրեն կը կանչէ ու՝ իբր նախանձախնդիր օտարական մը Հայութեան պատուոյն՝ կը խնդրէ անկէ հոգ տանիլ այնպիսի ազգակցի մը, որ օրէնքին ու հասարակութեան առջև հայութեան վարկին կը վնասէ։ Այս միջոցիս Ոստիկանապետին առջև կը բերեն մէկը, ցնցոտիներով ծածկուած արտառոց արարած մը, որ իր անունն միակ Յովհաննէս տուած է եղեր։ «Այս մարդը, ըսած է Բափթընը, երեք օրէ իվեր քաղաքս կը գտնուի։ անցեալ օր իրը թափառաշրջիկ ձերբակալուած ու հոս բերուած էր։ լսելով իր պատմութիւնն մի քանի տոլար տուի ու խրատեցի որ երթայ գործ մը գտնել աշխատի։ Այսօր նորէն կը ձերբակալուի՝ այս անգամ իրը մուրացիկ»։ Տ. Թիւթիւնճեան կը խոստանայ ձերբակալեալ մուրացիկին, որ անգղիերէն ալ կրնայ խօսիլ եղեր, 3—4 շաբթուան ապրուստը հոգալ, եթէ այս վերջինն յանձն առնէ գործ մը գտնել ու աշխատիլ։ բայց մարդը կը մերժէ՝ հակառակ ամեն համոզումներու «Ձեր ի՞նչ գործն է։ հա ես հա ոստիկանութիւնն» պատասխանելով։ Ասոր վրայ Տ. Թիւթիւնճեան ճարահատած՝ Բափթընին դէպի հայերը ցոյց տուած համակրանաց համար իր շնորհակալութիւն յայտնելով՝ Յովհաննէսին ինչ լինելը կը բացատրէ ու կը մեկնի, ու դատարկապորտը, որոյ վերջի տնուն կարելի չէ եղած հասկնալ, բանտ կը դրկուի։»

Ի՞նչ կենաց ստորին պատկերներ այս ափ մը գաղթականութեան մէջ։

—Մանչէսթըրէ Տ. Ա. կը գրէ Դեկտ. 29 թուականաւ. «Ասկէ քանի մը օր առաջ Խարբերդցի Նշան Գալուստեան անուն երիտասարդ մը ձերբակալուեցաւ հոս՝ գողութեան ամբաստանութեամբ։

«Ձերբակալուած օրէն մի օր առաջ 3 հատ «քօթ» գողցած է եղեր «պօրտինկ հաուզ»ներէ, որոնք գըտնուեցան Բաղեշցիի մը խանութին մէջ։ Նախնական հարցաքննութեան ատեն Նշան ըսած է թէ ես զանոնք գնած եմ, և այդ պատճառաւ դատը ինկած է բարձրագոյն դատարանին։» Այս է՞ր պակասը։

—Անցեալ Շաբաթ երեկոյ ազգ. ընդհանուր ժողովոյ մէջ ընտրութիւն կատարուելով նոր հոգաբարձութեան անդամ ընտրուեցան Տեարք Թաւշանճեան, Քէլէկեան, Գրիգորյեան, Շիշմանեան, Դամպէր, Հիւրմիւզ և Երկանեան։ Նախորդ Հոգաբարձութեան տեղեկագրէն հասկցուեցաւ որ անցեալ տարուան մէջ եկեղեցին ունեցած է 250 անդամ (այս անդամ բառը խորթ չի՞ հնչէր), 1600 տոլար մուտք և $1350ի չափ ալ ծախք։ որոյ մէջէ նաև 96ի Հոգաբարձութեան թողուցած 120 տոլարի փառաւոր պարտուց վճարումն։ Ժողովը միաձայնութեամբ յոտնկայս շնորհակալութիւն յայտնեց նախկին Հոգաբարձութեան, որ լաւ կատարած էր իր պաշտօն։ շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ նաև Դպրաց դասուն և Ս. Ռոկերերան եկեղեցւոյ պաշտօնէին՝ Հ. Սիլի, որ շատ անդամ իր սովորական կիրակնօրեայ պաշտամունքը յետաձգած էր՝ Հայոց ժամանակ տալու համար։

Ժողովը գոցուելէ առաջ Սարաճեան Սրբազանին շաբաթական թոշակ մը յատկացնելու խնդիրը նկատողութեան առնուեցաւ։ Հոգաբարձութիւնը թէև որոշած էր տասը տոլար յատկացնել այս նպատակին, բայց ժողովը չի կրցաւ հաւանութիւն տալ այս որոշման։ Տաք վիճաբանութեան դուռ բացաւ այս խնդիր։ Թեր ու դէմ երկար վիճաբանութիւններէ վերջ՝ 23ի դէմ 27 քուէով եօթը տոլարի վարկ մը տրուեցաւ Հոգաբարձութեան՝ պայմանաւ որ այս վերջինս ջանադիր ըլլայ խնդիրն հինգով լմնցնել։

Հոգաբարձութեան տեղեկագրէն լսեցինք թէ Տ. Վահրամ քահանայ պաշտօնանկ եղած էր՝ ապօրինի պըսակ մը ըրած ըլլալուն համար։ Այս խնդրոյ վրայ խօսելու ժամանակ չի մնաց, բայց բացայայտ կ'երևէր թէ քահանան այսպիսի յանցանքի մը համար պատժելու պաշտօնն կը վերաբերէր բարձրագոյն եկեղեցականի մը։

Ժողովը փակուեցաւ ճիշդ Նոր Տարիին։

—Դեկտ. 26ին տեղի ունեցած է Ուսթըրի Հայուհեաց Գրադարանի Օ-ժանդակ Միութեան 2րդ տարեդարձի հանդէսը Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ սրբարանին մէջ՝ նախագահութեամբ Դեր. Սարաճեան եպիսկոպոսին։ Տեղեկագրէն հասկցուած է թէ Ընկերութիւնը 50 տոլարի մուտք ունեցած է եւ 43ի չափ ելք։ ըրած է կարգ մը բարեգործական գործեր։ պահած է եւ կը պահէ տակաւին որբ մը Խարբերդի Իլմէտ գիւղին մէջ։ Ընկերութեան Ատենապետուհին դիտել տուած է թէ Ուսթըրի 80է աւելի տիկիններէն 20ը հազիւ անդամակցած են այս ընկերութեան, և հրաւէր կարդացած է միւսներուն գալ միանալ իրենց՝ գործը յառաջ մղելու համար։ Բաջալերական ատենախօսութիւններ ըրած են Պատ. Պէննէեան, Տ. Մաշթոց վարդապետ և Սարաճեան Սրբազան, որ խոստացած է իր քսակէն որբ մը պահել։ այս օրինակին հետևած են Մաշթոց վարդապետ եւ Պատ. Պէննէեան, մինչ հանդիսականք անտարբերութեամբ բաւականացած են միայն։ Հայկայթոռ կը լսէ թէ Սրբազանը, Վարդապետն ու Պատուելին ժողովրդի անտարբերութիւնը տեսնելով՝ մտադրած են եղեր խոստումնին չի կատարել։

—Անցեալ Կիրակի Ուսթըրի հայք 42 յօդուածներէ բաղկացնալ նոր կանոնագիր մը քուէարկած են, որ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան և Հովուին պաշտօնն կը սահմանագծէ։ Այս կանոնագիր պիտի ջանք ըլլայ վաւերացնել տալ նաեւ միւս թեմերէն ալ, ու ճանչնալ զայն Ազգ. ընդհանուր Սահմանադրութիւն Ամերիկայի Հայոց։

Ընդհանուր Սահմանադրութիւն մը այս կերպով կարելի՞ է յաջողցընել։ ի՞նչ ընելու է եթէ թեմերէն մին կամ երկուքը ինչ ինչ կէտերու վրայ առարկութիւն ընեն, մինչ Ուսթըր և ուրիշներ իրենց պաշտօնն կատարած ըլլան այդ մասին։

—Ուսթըրի թելի գործարանին մէջ գիշեր ատեն գործող Հայ մը՝ Մորենիկցի Մկրտիչ անուն, որ իրը տարի մ'առաջ, մէկ ձեռքի չորս մատները կտրած էր մեքենայի մը վրայ, Դեկտ. 29ին աջ աչքը մեքենայի մը զոհ տուած է։ Խեղճ մարդուն բնական աչքին տեղ արհեստական մը պիտի դրուի։

—Նոր տարւոյ առթիւ Ուսթըրի Հայ Բողոքականք կիրակնօրեայ դասի հանդէս մը տուած են իրենց յատուկ ժողովասրահին մէջ, ուր փոքրը տղաքներ ու աղջիկներ թէ հայ և թէ անգղիերէն կտորներ արտասանած են։ ինչպէս նաև Օր. Բարակեան գեղեցիկ եղանակներ երգած է։ Խօսած է այս առթիւ Պատ. Պէննէեան ու փակման աղօթքը ըրած է Պատ. Բարակեան։

—Անցեալ Երկուշաբթի օր Տիկին Կիւլպէնկեան և Տիկին Հիւրմիւզ, թշուառ հայ ընտանիքի մը տխուր կացութեան վրայ լուր առած ըլլալով Խաղ վարդապետէն, Ն. Արժանապատուութեան ընկերակցութեամբ այցելեցին նոյն ընտանիքը։ Ածուխ և ուրիշ պիտոյքներ հոգալէ զատ, Տիկիններն խոստացած են աւելի հիմնական օգնութիւն մը ընել չուառ ընտանիքին ու անոր հինգ զաւակաց։

Գթութեան զգացումը իհարկէ կանանց մէջ շատ աւելի զօրաւոր է։ Որչափ շիտակ գործ մը ըրած պիտի ըլլար Բարեգործական Ընկերութիւնը, եթէ իր ղէկը, դրամն (եթէ ունի) և ամեն բան Տիկնանց ընկերութեան մը յանձնէր։

—Օր. Լ. Գալֆեան մեզ կը գրէ թրոյէն թէ՝ Ամերիկուհիի մը նախաձեռնութեամբ ու ծախիւք «Նոր Տանուոյ Ծառ»ի հանդէս մը տուած է տեղւոյն Հայոց Դեկտ. 26ի երեկոյին։ Քանի մը հայերէն երգեր երգուած են ու ընծաներ բաժնուած է մանուկներուն։ Հայոց կողմէ շնորհակալութիւն յայտնուելէ վերջ հայասէր Օրիորդին՝ հանդէսը գոցուած է աղօթքով մը։

—Պ. Մուշէղ Մուրատեան որ Լիոնիտաս շոգենաւին վրայ Ընքըլ Սամին ծառայեց վերջի պատերազմին մէջ իբր դեղագործ, իւր պաշտօնն ու պարտականութիւնն կատարած ըլլալով՝ նիւ Եորք վերադարձաւ։

—Վաղը Ուէսթ Հոպոքընի լսարանին մէջ պիտի խօսի Տ. Զիթճեան։

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Ն. Տ. Յ. Դաւրէժ—Ձեր նամակը առած ու ներփակեալը իր տիրոջ հասցուցած ենք։ Ղրկեցէք ձերինները, և ուրախութեամբ պիտի հրատարակենք ինչ որ յարմար նկատենք։

Յ. Դ. Նորթհամթըն— Ստացած ենք։

Մ. Ն. Ի. Լօվէլ— Նոյն։

ՀԱՅ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՍ

Հայոց Նոր Տարին եկած չէ տակաւին։ դեռ շաբաթի մը չափ ժամանակ կայ հայկական կաղանդին։

Նոր Տարիի առթիւ շատ մը կաղանդէ՛ներ ունինք։ լավանթաներ օճառներ և ուրիշ շատ մը յարմար բաներ, միշտ գոհացուցիչ և դիւրամատչելի գներով։

Պատիւ ունիմ ըսել թէ ասկէ վերջ «Ուինտզըր հէր վիկըր» անուն հրաշալի մազի դեղը պիտի ծախենք չիշը 50 սենթի։ Հմուտ բժիշկներ կը վկայեն թէ իր տեսակին մէջ լաւագոյնն է մազերը զօրացնելու, բուժելու և նախնական գոյնը պահպանելու համար։

Տակառ մը զուտ Նորվեկեան ձուկի իւղ բերել տուած եմ, որոյ լիտրան 45 սենթի պիտի ծախենք։

Դեղագիրներն կը պատրաստուին ժամն և թարմ դեղերէ։ Փորձեցէք։

ՈՒԻՆՏՍԸՐ ՏՐԸԿ ԸՍԹՕՐ,
Մաքս Հանսպըրկ
472 3րդ ավենիւ, Նիւ Եորք։

ԾԱԽՈՒ ԳՐԲԵՐ

Լրագրոյս Խմբագրութիւնն Վենետիկի Մխիթարեանց Տպարանին հետ մասնաւոր կարգադրութիւն մը ըրած է՝ նոյն տպարանէն ի լոյս ընծայուած գրքերէն Ամերիկայի Հայոց վաճառելու համար,

Ո՛և է գիրք ստանալ փափաքողները կրնան դիմել մեզ անձամբ կամ նամակաւ։

ՓՈԻԷՏԹՈՒՂԹ

..... 1899

Ստորագրեալս՝ նախանձախնդիր զաւակ Հայ. Սուրբ Եկեղեցւոյ,
ԿՈՒԶԵՄ / ԶԵՄ ՈՒԶԵՐ | որ Դերապատիւ Յովսէփ Եպիսկոպոս Սարաճեան Ամերիկայի Հայոց Ընդհանուր Առաջնորդ մնայ։

Անուն .....

Մականուն .....

Տարիք .....

Ծննդավայր .....

ՆՈՐԱՎԷՊ ԱԶԳԱՑԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՆԱՄԱԿԸ

Ա.

Օրիորդ Ոսկի որբ մ'էր. իր մօր մահը չէր յիշեր արդէն. իսկ հայրը սակարանին մէջ բոլոր ունեցած հարստութիւնն կորսնցնելով՝ հոգէն գերեզման իջած էր, երբ Ոսկի հազիւ Արևելքին որ կողմ ըլլալը գիտէր։

Հօր մահուընէ վերջ դեռատի որբը՝ բարեկամներու խնամակալութեամբ՝ Կ. Պոլսոյ Հոմ դպրոցը ղրկուած էր, ուր ամենայառաջադէմ աշակերտուհին եղած էր։

Գեղեցիկ էր Ոսկի. համեստ էր և առաքինի. իր վարք ու բարք ոսկէ աւելի փայլուն ու մաքուր էին։

Քննութեանց մէջ իւր ցոյց տուած մեծ ընդունակութիւնն՝ մանաւանդ թուաբանութեան ու միւզիքի, Հայ մեծատան մը ուշադրութիւնն գրաւած էր, անանկ որ երբ Ոսկի իւր ընթացքը աւարտեց, անծանօթ հայ մեծատունը Պատրիարքարանի միջոցաւ փափաք յայտնեց բարձրագոյն կրթութիւն մը տալ իրեն։

Աղքատ որբի մը համար բարձրագոյն կրթութիւն մը առնելէ աւելի ի՞նչ կարելի էր կարևոր նկատել։ Կրթութիւնն կրնար օժիտ մը ըլլալ անոր. և առանց օժիտի աղջիկ մը, հոգ չէ որչափ ազնիւ ընտանիքի զաւակ ըլլար, դժուարաւ կրնար տեղ գտնել՝ մանաւանդ Պոլսոյ երիտասարդութեան սրտին մէջ։

Մեծատունին առաջարկը ընդունուած էր. մեծաքանակ գումար մը դրուած էր Պատրիարքարանի արամադրութեան տակ՝ այդ նպատակին ծառայեցնելու համար։

Պատրիարքարանն այդ անծանօթ բարերարի կամաց համաձայն՝ Ոսկին Մանչէսթէրը ղրկեց ուսանելու համար։

Սրամիտ Հայուհին տեղւոյն Հայոց առաջնորդին ձեռքով համալսարան մը ղրկուեցաւ, ուր առաջին տեղ մը գրաւեց իր ընկերներու մէջ։

Անգլիուհիք կը սիրէին Ոսկին, ինչպէս որ անգղիացիք կը պաշտեն զոսկին։

Հայաստանի ջարդերէն քանի մը ամիսներ առաջ Ոսկի ընթացաւարտ ելաւ մեծ շքով։ Քաղաքին Հայ դաղթականութեան համար ընթացաւարտ օրիորդը պատիւ մը դարձած էր. կուզէին զայն իրենց մէջ պահել, գաղթականութեան մէկ մնայուն անդամն ընել զայն։ Բայց Ոսկի իր անծանօթ բարերարի հրամանին կոպասէր՝ Պոլիս վերադառնալու համար. թէև կը սիրէր Մանչէսթէրը, բայց իր Հայրենիքը սորված էր պաշտել։

Բ.

Մանչէսթէրի անուանի փողոցներէ մէկին վրայ իւր բնակութիւնն հաստատած էր Պաքուցի երիտասարդ բժիշկ մը՝ Նազար անուն, որ իբր մէկ տարի առաջ ընթացաւարտ ելած էր Լօնտոնի բժշկական համալսարանէն։ Նազար քարիւղի հարուստ վաճառականի մը զաւակն էր, կրթեալ ու հեզաբարոյ մէկը, որ լաւ ընդունելութիւն գտած էր քաղաքի Հայոց բոլոր շրջաններուն մէջ։

Երիտասարդ բժիշկը ընտանեկան երեկոյթի մը մէջ ծանօթացած էր Պոլսեցի ընթացաւարտ Ոսկիին, ու սիրած էր զայն։ Եւ ո՞վ չէր սիրէր Ոսկին. բայց Նազար որոշած էր մը-տերմանալ որբին հետ ու սիրել զայն ոչ—հասարակ սիրով։ Ոսկի անոր աչքերուն մէջ սկսած էր արդէն նշմարել այն բուռն կրակի մէկ կայծը միայն, որոյ մէջ շատ անգամ մահկանացուք մոխիր կը դառնան. իսկ երբեմն երջանկութեան անվերջ սանդուխին մագլցիլ կ'սկսին։

Ոսկի չէր քաջալերէր նորընծայ բժիշկը և ոչ ալ կը վհատեցնէր զայն։ Իր մէջ հակառակ սեռին զգացումը դեռ նոր սկսած էր արթննալ։

Նազարի համար իրաց այդ վիճակը վհատեցուցիչ բնութիւն մ'ունէր։ Սիրահարներն կամաց ընթանալ չեն գիտեր և չեն կրնար. սէրը զօրութիւն մ'է որ յառաջ մղել գիտէ միայն։

Ամիսներ անցան. Նազար ապերջանիկ էր. անստուգութեան մէջ շուարած էր իր ճամբան գտնել։

Ջարդերու ժամանակներն Մանչէսթէրի մէջ հրապարակային մեծ ժողով մը կազմուած էր այդ առթիւ։ Ժողովը տրտում էր, բայց հայ հանդիսականք կուլային. Նազար հոն էր. իւր սիրտը, միտքն ու աչքերը միանգամայն կուլային։

Օր. Ոսկի նուագեց և երգեց այդ ժողովին մէջ, և անգամ մը պատահաբար իւր նայուածքը Նազարի աչքերուն հանդիպեցան. տխուր երիտասարդը, սիրով արբշիռ ու խենդացած, սուրբերու պատկերին առջև ծնրադրող ու արտասուք թափող մոլեռանդներուն պէս ողորմութիւն մը կարծես կը խնդրէր իր սրտի սիրած Հայ որբէն։

Ոսկի ցաւ զգաց. ելեքտրական զօրութիւն մը աչքերու միջոցաւ Ոսկիի սրտին զարկած էր արդէն։ Բայց Հայուհին անյողդողդ մնաց։

(Շարունակելի)

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

Հայ նպարավաճառ մը, որ երկու տարիէ ի վեր յաջող գործ կ'ընէ քաղաքիս մէջ, հիւանդութեան պատճառաւ կը փոփաքի իւր խանութը վաճառել յարմար գնով։ Մեծ պատեհութիւն մ'է գործ ընել ուզողներուն։

Գրել առ նպարավաճառն, Խմբագրութեանս միջոցաւ։

ԲԱԶՄԱՎԷՊ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

Ամսագիր

Գրական, Բանասիրական, Կրթական եւ Գիտական.

Կը հրատարակուի Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան կողմէն։

Ամերիկայի համար տարեկան բաժանորդագին է 2 տոլար կանխիկ։

Հասցէն է՝

Redaction de la revue BAZMAVEP,
St. Lazare VENISE, Italie.

AMIN MERHIGE & Co.

29 BROADWAY, NEW YORK, Room 212

ՄԵԾԱԲԱՆԱԿ (Հօլսէյլ) ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԲ

Արևելեան և Տաճկական Ապրանաց

Այս վաճառատունն իր տեսակին մէջ ամենամեծն է ի Նիւ Եորք։ Հոն կը վաճառուին ամեն տեսակ ասեղնագործներ, սեղանի, մէնթելի, փիանոյի ևն. մետաքսեայ և ոսկեթել ծածկոցներ, Դամասկոսի վարագոյրներ, Բերիայի աղապանի, քէֆիա, ևն. ևն.։

Հոյ վաճառականք կը հրաւիրուին փորձել միանգամ։ Ուրիշ քաղաքներէ եկող յանձնարարութիւնք փութով և խնամօք կը կատարուին։ Գներն չափաւոր և ապրանքներն լաւագոյն լինելով՝ ուրիշ ո՛ և է տուն չէ կարող մրցիլ այս տան հետ։

ԳՈՒԼՂՈՒՐԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹ.

BULGUR MANUFACTURING CO.

151 Union St, WORCESTER, MASS՝

Կը ծանուցանեն թէ երկարատև փորձառութեան շնորհիւ իրենց շինած պուլղուրը մեծ ընդունելութիւն գտած է ամէն տեղ։ Առանց քարի և անախորժ հոտի Պուլղուրը ամէն հայ տունէ կը փնտռուի։ Մենք, որ միակ Պուլղուրի գործարանն ունինք այս քաղաքի մէջ, մեր բոլոր ժամանակը տուած ենք անոր յաջողութեան համար։ Մեր յաճախորդք եթէ գոհ չի լինին մեր ապրանքներէն դրամին ետ կը տրուի, թէև ցայսօր ոչ մի հայ ժգոհութիւն յայտնած է։ Մեզ համար կը վկայեն հայ տիկիններ։

Պուլղուրի լիպրան կարժէ $3\frac{1}{2}$ սենթ խանութներու և ճաշարաններու համար. իսկ տուներու համար 4 սենթ։ Ցանձնարարութիւն ճշդիւ կը կատարուին։ Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է։

ԹԱՇՃԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԱԳՈՐԾ ԵՒ ՄԱՎԱՃԱՌ

573-579 ՔԷՑՄՊՐԻՃ ԸՍԹՐԻԹ

ՔԷՑՄՊՐԻՃ, ՄԱՍՍ.

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իւր պատրաստած հացը թէ՛ գնի և թէ՛ տեսակի մասին չէ կարելի գերազանցել։ Ո՛չ կը փշրի և ոչ ալ թթու է։ 1 փնտ. հացը 3 սենթ միայն կարժէ։ Միսը միշտ թարմ է ու գները գոհացուցիչ. կը վաճառէ նաև ածուխ, քարիւղ և վառելիք փայտ։ Ունի առանձին ճաշարան մը կցած յիշեալ ճիւղերուն, ուր կը պատրաստուին ընտիր կերակուրներ. առատ և աժան։ Մասնաւոր կառք ունի տուն փոխադրելու համար, խիստ աժան գնով։ Փորձեցէք անգամ մը։

Վճարումներն կանխիկ կըլլան։ Ճանապարհի ծախքը գնողին վրայ է։

ՊՈՒԼՂՈՒՐ--ՊՈՒԼՂՈՒՐ--ՊՈՒԼՂՈՒՐ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԹԱՇՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

B. TASHJIAN & Co.,

53 MAIN ST., BANGS COURT,
WORCESTER, MASS.

Կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան թէ իրենց փայտի գործը յաջողցնելէ վերջ՝ հաստատեցին այժմ պուլղուրի և ծեծածի գործարան մը վերոյիշեալ անուան տակ։ Այս գործարանի մէջ պատրաստուած ապրանքներն ոչ միայն դիւրամատչելի գներով կը վաճառուին, այլև մաքրութեան ու տեսակի կողմէ անհամեմատ ընտիր են ուրիշներէ։

Խանութպաններու համար խոշոր կամ մանր պուլղուրի փաունտը կարժէ 3 սենթ, իսկ տուներու համար $3\frac{1}{2}$ սենթ։ Տուներու և ճաշարաններու համար դիւրութիւն տալու նպատակաւ որոշուած է մինչև 25 փաունտ քանակութեամբ ապրանք վաճառել։

Ուրիշ քաղաքներէ յանձնարարութիւնք փութով և ճշդիւ կը կատարուին։

Փորձեցէ՛ք անգամ մը և գոհ պիտի մնաք։

ԱՆԱՀԻՏ

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍԵԱՑ

Ազգային, Գրական Գեղարուեստական

Ա. ՁՕՊԱՆԵԱՆ, Խմբագիր։

Տարեկան բաժանորդագինն է $2,00 երկու տոլար միայն։

Հասցէն՝

A. Tchobanian, 6, Place de l'Ode'on,
PARIS, France.

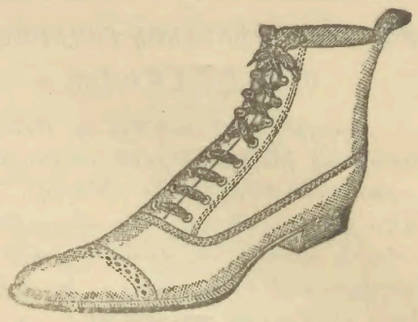

Ա. ԹՕՓՈՒԶԵԱՆ.

ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐ,

Թիւ 239 Իսթ 26րդ փողոց, Նիւ Եորք

Այս խանութին մէջկը վաճառուին ամէն տեսակ կօշիկներ խիստ աժան գներով։ Մեր հայրենակիցներէ փորձ մը միայն կը խնդրենք։ Նոր ապսպրուած կօշիկներ կը կարենք ձեւաւոր եւ վայելուչ կերպով։ Կը նորոգենք հին կօշիկներ չափաւոր գներով։ Ուրիշի մը երթալէ յառաջ ինձ եկէք անգամ մը. եւ վստահ եղիք որ շատ գոհ պիտի մնաք։ 239 Իսթ 26րդ փողոց

Արանց կօշիկներ $1.25է մինչև $5,00
Կանանց « $1.25է « $2.50
Տղայոց և աղջկանց կօշիկներ $0.50է « $1.50

ՀԻՐԶՕԼԱ

ՄԱԶԻ ԴԵՂ

Կը զօրացնէ, կը մաքրէ, կը փայլեցուցնէ մազերը ու թափելը կը դադրեցնէ։ Կը բուժէ նաև մորթի հիւանդութիւնն ու կը մաքրէ թեփերը։

Միանգամ փորձել բաւական է սա դեղին արժէքը գիտնալու համար, որ արևելեան խոտերէ պատրաստուած է յոյժ հաճելի մի հոտով։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն քով։

Գին 50 Սենթ միայն։

Կարելի է ստանալ նաև ՏԻԳՐԻՍԻ ընկերութենէն։

Կը վաճառուի նաև Տ. Ց. Բարակեանի քով, թիւ 45 Էքսչէնճ ըսթրիթ, Ուսթըր, Մասս։

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

Նկատելով որ ամեն կողմերէ շատ մը բանաստեղծութիւններ կը ղրկուին մեզ, և նկատելով որ ՏԻԳՐԻՍԻ մէջ՝ տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ չենք կարող զանոնք հրատարակել, որոշած ենք՝ մեր ընդունած այս ոտանաւորներն՝ մեծաւ մասամբ՝ առանձին հատորի մը մէջ ամփոփել, պայմանաւ որ ամէն փափաքող անձ իր ոտանաւորին համար հարկ եղած շարելու, էլէքթրօթայփ չինելու և տպագրելու ծախքերն վճարել յանձն առնէ կանխաւ։

Հեղինակներն իրենց իւրաքանչիւր ոտանաւորին համար մէկ կամ երկու օրինակ պիտի ստանան հրատարակուած հատորէն՝ երբ լոյս տեսնէ։

Այս հատորը պիտի անուանուի «Ժողովրդական քնար»։

Մանրամասնութեանց համար գրել Լրագրոյս Խմբագրութեան։

ՏՊԱՐԱՆ ՏԻԳՐԻՍԻ

Այս տպարանի մէջ կը տպագրուին թէ՛ Հայերէն և թէ՛ Անգղիերէն լեզուաւ ամեն տեսակ այցետոմս, համակագլուխ, հրաւիրագիր, շրջաբերականներ, տետրակներ ևն.։

Մեր գները գոհացուցիչ են. տպագրութիւնն՝ մաքուր։

Ուրիշ քաղաքներէ եկող յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով ու խնամով։